Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumundan: **25/4/2025**

MOTORLU ARAÇ SİGORTALARI KAPSAMINDA TAM HASARA YA DA AĞIR HASARA UĞRAMIŞ ARAÇLARIN TESPİTİ HAKKINDA GENELGE (2025/12)

Amaç
Madde 1- (1) Bu Genelgenin amacı, motorlu araç sigortaları kapsamında tam hasara ya da ağır hasara uğramış araçların ilgili mevzuata göre tespiti ile ilgili taraflarca yapılması gereken iş ve işlemlerin belirlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak
MADDE 2- (1) Bu Genelge, 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununa ile 18/10/2019 tarihli ve 30922 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 47 sayılı Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar
Madde 3- (1) Bu Genelgede yer alan;

a) Ağır hasarlı araç: Bu Genelgenin 5 inci maddesi çerçevesinde eksper raporu ile aracın onarımının mümkün olduğu tespit edilen ve 31/1/2018 tarih ve 30318 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 43 üncü maddesine göre işlem yapılması gereken araçları,

b) Kanun: 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununu,

c) Kurum: Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

ç) Merkez: Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezini,

d) ÖTA Yönetmeliği: 30/12/2009 tarih ve 27448 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmeliği,

e) Sigorta eksperi: Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (n) bendinde tanımı yapılan sigorta eksperlerini,

f) Tam hasarlı araç: Bu Genelgenin 4 üncü maddesi çerçevesinde eksper raporu ile aracın onarım kabul etmez bir hale geldiği tespit edilen ve 31/1/2018 tarih ve 30318 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 44 üncü maddesine göre işlem yapılması gereken araçları,

g) Zorunlu trafik sigortası: Karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortasını,

ifade eder.

Tam hasarlı araçlara ilişkin uygulanacak usul ve esaslar
Madde 4- (1) Onarım masraflarının (KDV dahil) zarar gören aracın rizikonun gerçekleştiği tarihteki değerini aştığının ve aynı zamanda eksper raporu ile aracın onarım kabul etmez bir hale geldiğinin tespiti halinde araç tam hasara uğramış sayılır.

(2) Motorlu araç sigortaları kapsamında tam hasar tespitinin levhaya kayıtlı sigorta eksperlerince yapılması zorunludur.

(3) Tam hasar durumunda, hasarlı aracın sigortalı/hak sahibine veya sigorta şirketine terk edilmesi hallerinde aracın ilgili mevzuat doğrultusunda hurdaya ayrıldığına dair hurda tescil belgesi sigortacıya ibraz edilmeden tazminat ödenmez.

(4) Sigorta şirketi, tam hasarlı olarak ayrılmış araçları ÖTA Yönetmeliğinin 9 uncu maddesine göre lisanslı geçici depolama alanına ya da lisanslı işleme tesisine gecikme olmaksızın çektirir.

(5) Sigorta şirketi, ÖTA Yönetmeliğinin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına yapacağı bildirimi eş zamanlı olarak Merkeze de iletir.

Ağır hasarlı araçlara ilişkin uygulanacak usul ve esaslar
Madde 5- (1) Onarım masraflarının (KDV dahil) zarar gören aracın rizikonun gerçekleştiği tarihteki değerinin %60'ını aştığının tespiti halinde araç ağır hasara uğramış sayılır.

(2) Motorlu araç sigortaları kapsamında ağır hasar tespitinin levhaya kayıtlı sigorta eksperlerince yapılması zorunludur.

(3) Onarım masraflarının zarar gören aracın rizikonun gerçekleştiği tarihteki değerinin %60'ını aşmaması, ancak Ek-1'de belirlenen parçaların (araç türüne göre benzer nitelikteki parçaların) en az birinin zarar görmesi durumunda sigorta eksperi tarafından aracın ağır hasara uğrayıp uğramadığına ilişkin tespit yapılabilir.

(4) Sigorta şirketi, eksper raporu çerçevesinde ağır hasarlı olarak belirlenmiş olan araçlar için "trafikten çekilmiştir" belgesinin alınmasını gecikme olmaksızın sağlar.

(5) Ağır hasar durumunda hasarlı aracın sigortalı/hak sahibine veya sigorta şirketine terk edilmesi hallerinde, aracın ilgili mevzuat doğrultusunda trafikten çekildiğine dair "trafikten çekilmiştir" kaşeli tescil belgesi sigortacıya ibraz edilmeden tazminat ödenmez.

Sigorta eksperlerinin sorumlulukları
Madde 6- (1) Tam hasarlı veya ağır hasarlı araçların tespitine ilişkin bu Genelge ile belirlenen esaslara uyulmamasından sigorta eksperleri sorumludur.

(2) Sigorta eksperleri düzenledikleri ön veya kesinleşmiş ekspertiz raporunda tam hasarlı veya ağır hasarlı olarak belirledikleri araçlara ilişkin bilgileri, ön rapor ve kesin raporun tanzim edilmesini takip eden 5 iş günü içerisinde Merkeze iletir.

(3) Sigorta eksperleri tarafından Merkeze gönderilecek bilgiler aşağıdaki bilgiler ile sınırlıdır:
a) Araç sınıfı.
b) Plaka no.
c) Araç marka ve modeli.

ç) Şasi no.
d) Motor no.
e) Araç rengi.
f) Eksper ön rapor tarihi.
g) Eksper ön rapor - hasar tutarı.
ğ) Eksper ön rapor - piyasa rayiç değeri.
h) Eksper ön rapor - tam/ağır hasar kararı.
ı) Eksper rapor tarihi.
i) Eksper rapor - hasar tutarı.
j) Eksper rapor - piyasa rayiç değeri.
k) Eksper rapor - tam/ağır hasar kararı.
l) Tam/ağır hasar kararı verilmeme/değiştirilme gerekçesi (Ön raporda tam/ağır hasar kararı verilenler için).

(4) Sigorta eksperleri tarafından düzenlenecek raporlarda hasar tutarı, oluşan hasara ilişkin onarım masrafları dikkate alınarak belirlenir.

(5) Kesinleşmiş eksper raporu çerçevesinde tam hasarlı veya ağır hasarlı olduğu belirlenen araçlarla ilgili olarak, sigorta şirketinin inisiyatifi veya sigortalı/hak sahibinin talebi ile bu kararda (Eksper raporuna sigorta şirketi veya sigortalı/hak sahibinin itirazı olması durumunda sigorta eksperinin vereceği nihai karar hariç) daha sonra değişiklik yapılamaz.

Merkez tarafından yapılacak işlemler
Madde 7- (1) Merkez tarafından sigorta eksperleri tarafından iletilecek bilgiler çerçevesinde tam hasarlı ve ağır hasarlı araçlara ilişkin ayrı bir liste oluşturulur.

(2) Merkez tarafından oluşturulan listelerde aşağıdaki bilgiler yer alır:
a) Araç sınıfı.
b) Plaka no.
c) Araç marka ve modeli.
ç) Şasi no.
d) Motor no.
e) Araç rengi.
f) Hasar tarihi.
g) Eksper atama tarihi.
ğ) Eksper ön rapor tarihi.
h) Eksper ön rapor - hasar tutarı.
ı) Eksper ön rapor - piyasa rayiç değeri.
i) Eksper ön rapor - tam/ağır hasar kararı.
j) Eksper rapor no.
k) Eksper rapor tarihi.
l) Eksper rapor - hasar tutarı.
m) Eksper rapor - piyasa rayiç değeri.
n) Eksper rapor - tam/ağır hasar kararı.
o) Sovtaj değeri.
ö) Tam hasar kararı verilen araçlardan ÖTA Yönetmeliği kapsamında olanlar için:
1) Araç kayıttan düşme ve bertaraf formu seri no.
2) ÖTA teslim yeri.
3) ÖTA teslim tarihi.
4) Geçici depolama alanı ünvanı.

5) Geçici depolama alanı teslim tarihi.
6) İşleme tesisi ünvanı.
7) İşleme tesisi teslim tarihi.
p) Tam hasar kararı verilen araçlardan ÖTA Yönetmeliği kapsamında olmayanlar için:
1) Hurdaya çıkarılma tarihi.
r) Ağır hasar kararı verilen araçlar için:
1) Çekme belge no.
2) Çekme belgesi tarihi.

(3) Merkez ikinci fıkra kapsamında hazırlanan listeler üzerinden üç aylık dönemler itibarıyla karşılaştırma yaparak gerekli işlemlerin yapılmadığı araçları ilgili sigorta şirketine bildirir. Merkez tarafından yapılan bildirimi müteakip 30 gün içerisinde ilgili sigorta şirketi;
a) Ağır hasarlı araçlarda, aracın ilgili mevzuat doğrultusunda trafikten çekildiğine dair "trafikten çekilmiştir" kaşeli tescil belgesine ilişkin,
b) Tam hasarlı araçlarda, aracın ilgili mevzuat doğrultusunda lisanslı geçici depolama alanı ya da lisanslı işleme tesisine teslim edildiğine ilişkin,
bilgi bulunmayan araçlara dair gerekli bilgilerin Merkeze iletilememesi hakkında ilgili mevzuat hükümleri esas alınarak hazırlanan gerekçeli açıklamalarını içeren resmî yazısını Merkeze iletir. Merkez bu listeler ve ilgili sigorta şirketlerinin resmî yazılarını Kurumun erişimine sunar.

Diğer hükümler
Madde 8- (1) Bu Genelge çerçevesinde tam veya ağır nitelikte hasarı olmayan araçlar için sigorta şirketi tarafından aracın hasarlı haliyle sigorta şirketinin kendisine ya da sigortalı/hak sahibi dışındaki diğer gerçek veya tüzel kişilere hasar tazmini kapsamında terk edilmesine yönelik işlem tesis edilemez.

(2) Özel amaçlı taşıtlar ile sigorta eksperi tarafından Türkiye'de sınırlı sayıda bulunduğu veya klasik ya da antika araç niteliğinde olduğu tespit edilen araçlara, bu Genelgenin 4 üncü ve 5 inci maddelerinde belirlenen oranlar dikkate alınmaksızın sigorta eksperi tarafından tam hasar veya ağır hasar tespiti yapılabilir.

(3) Kamu kurum veya kuruluşlarına ait araçlara ilişkin olarak ilgili kamu kurum veya kuruluşlarının düzenlemelerinde hüküm bulunması halinde sigorta eksperi tarafından tam hasar veya ağır hasar tespiti yapılırken söz konusu düzenlemeler de dikkate alınır.

(4) Bu Genelgenin 4 üncü ve 5 inci maddeleri kapsamında yapılacak oran hesaplamalarında ilgili vergi mevzuatı kapsamında özel tüketim vergisi istisnası uygulanan araçların rayiç değeri söz konusu vergi istisnası dikkate alınmaksızın belirlenir.

(5) Kara araçları kasko sigortası kapsamında aracın rayiç değeri, 7/11/2017 tarihli ve 2017/14 sayılı Kara Araçları Kasko Sigortasının Uygulanmasına İlişkin Genelgenin 2 nci maddesi çerçevesinde belirlenir.

(6) Zorunlu trafik sigortası kapsamında aracın rayiç değeri, bu maddenin beşinci fıkrasında kara araçları kasko sigortası için öngörülen esaslara göre belirlenir.

(7) Araç sicilinde bulunan işleme engel kayıtlar sebebiyle, hurda veya çekme belgesinin hak sahibi tarafından alınamaması ve sigorta şirketine ibraz edilememesi halinde, tazminat ödemesi, ilgili tutarın sigortacı tarafından masrafları tazminat tutarından mahsup edilmek üzere,

mahkemece tespit edilen ödeme mahalline tevdii suretiyle de yapılabilir. Bu durumda hurda veya çekme belgesi aranmaz ve ödeme bilgisi sigorta şirketince ilgililere bildirilir.

(8) Bu Genelge hükümleri çerçevesinde tam hasar veya ağır hasar tespiti yapılmış araçların Merkeze bildirilmemesinden ilgili sigorta eksperi ve ilgili sigorta şirketi sorumludur.

(9) Sigorta şirketleri, tam hasar veya ağır hasar uygulamalarına ilişkin olarak ilgili mevzuat kapsamında yapılacak işlemlerin tamamlanmasını müteakip bu Genelgenin 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirlenen bilgileri Merkeze iletirler.

(10) Bu Genelge kapsamında sigorta şirketleri tarafından Merkeze iletilecek bilgi ve belgeler ile Merkez tarafından Kurumun erişimine sunulacak bilgi ve belgelerin aktarımı bilgi işlem altyapısı vasıtasıyla gerçekleştirilir.

(11) Şirket faaliyetlerinin bu Genelge hükümlerine uygun olup olmadığına ilişkin olarak şirketin iç denetim birimi tarafından her yıl denetim yapılır.

Genelgenin yayımından önceki uygulamalara ilişkin işlemler
Geçici Madde 1- (1) Merkez, bu Genelgenin yürürlük tarihi itibarıyla kayıtlarında yer alan tam hasarlı veya ağır hasarlı araçların envanterini çıkararak ilgili sigorta şirketlerinden tam hasarlı araçların işleme merkezlerine teslim edilip edilmediği ya da ağır hasarlı araçların "trafikten çekilmiştir" belgesi alıp almadığını kontrol eder. Gerekli işlem yapılmamış araçlarla ilgili olarak sigorta şirketlerince ivedilikle işlem yapılarak Merkeze bildirilir. Söz konusu bilgiler Merkez tarafından gerekli kontroller yapıldıktan sonra Kurumun erişimine sunulur.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat
Madde 9- (1) Bu Genelgenin yürürlük tarihi itibarıyla 19/2/2020 tarihli ve 2020/3 sayılı Motorlu Araç Sigortaları Kapsamında Tam Hasara ya da Ağır Hasara Uğramış Araçlarla İlgili Mevzuata Aykırı Uygulamaların Önlenmesi Hakkında Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük
Madde 10- (1) Bu Genelge 1/7/2025 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme
Madde 11- (1) Bu Genelge hükümlerini Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

Ek-1: Parça Listesi

Ek-1: Parça Listesi

1- Sağ/sol ön şasi kolu.
2- Sağ/sol arka şasi kolu.
3- Taban ile birlikte sağ/sol marşpiyel.
4- Tavan sacı.
5- Sağ/sol orta direk.
6- Ön göğüs sacı.
7- Tavan sacı ön/arka travers.
8- Elektrikli araç bataryası ve elektrikli araçlarda ana enerji hattı.
9- Hava yastıkları ve sürücü/yolcu emniyet sistemleri.
10- Ana elektrik tesisat ve elektronik sistem parçaları.
11- Kamyon ve çekici türündeki araçların sürücü kabini.